

(ảnh minh họa)

Trong 20 năm qua, Trung Quốc là nước tiếp nhận nguồn vốn FDI lớn nhất trong số các nước đang phát triển. Nhưng với chi phí ngày càng tăng, nhiều công ty đa quốc gia đang tìm kiếm mở rộng sang các nước khác. Việt Nam, Indonesia và Việt Nam chính là những nước sẽ hưởng lợi từ quá trình dịch chuyển này do nguồn lao động dồi dào và thủ tục mở cửa phát triển mạnh.

Đây là những nội dung chính trong báo cáo phân tích với tiêu đề “Cuộc dịch chuyển vĩ đại: FDI đã chuyển hướng sang các nước Đông Nam Á và Ấn Độ như thế nào?” của khối nghiên cứu kinh tế thuộc ngân hàng HSBC công bố ngày 10/1.

Theo báo cáo, Việt Nam là nước lớn thứ hai thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) tại Đông Nam Á sau Singapore, nếu tính theo GDP. Thành quả này có được là do Việt Nam có nguồn lao động giá rẻ nhất trong số các nước Đông Nam Á và môi trường kinh doanh cạnh tranh hơn so với Thái Lan, Philippines, Indonesia, mặc dù Việt Nam còn thua đáng kể so với Thái Lan và Malaysia.

FDI khi được sử dụng một cách chính xác sẽ giúp một quốc gia trở thành căn cứ công nghiệp thông qua việc thúc đẩy việc làm, kích thích năng lực sản xuất và hoạt động xuất khẩu. FDI đã đóng vai trò quan trọng trong việc đưa Trung Quốc từ một quốc gia nông thôn nghèo tụt hậu lên thành một cường quốc kinh tế. Nhưng hiện nay, các nước châu Á khác có cơ hội thu hút dòng vốn FDI ngày một nhiều hơn khi chi phí tăng và Bắc Kinh khuyến khích tiêu dùng trong nước hơn xuất khẩu.

Trong khi Trung Quốc là quốc gia thu hút dòng vốn FDI lớn nhất thế giới trong nửa đầu năm 2012 thì dòng chảy này đã suy giảm 11 tháng trong 12 tháng qua. Suy thoái toàn cầu là một phần lý do giảm bớt thích sự sụt giảm này và một lý do nữa là sự chuyển dịch dòng vốn ra khỏi Trung Quốc.

Các công ty quốc tế, đa phần là các nhà sản xuất sản phẩm lao động đang tìm cách mở rộng đầu tư ở những nước khác. Những nước mở cửa và nguồn lao động và có thể trở nên nổi bật năng động sản phẩm công nghiệp trong trình độ này nhất. Ví dụ: Sản xuất hàng dệt may chảy vào Trung Quốc đã giảm 18,9% từ tháng 1 đến tháng 9. Trong khi đó, dòng vốn FDI cho ngành sản xuất vào Indonesia và Thái Lan tăng tương ứng 66% và 43%

Tuy nhiên, đây không phải là một quá trình dễ dàng. Mối lo ngại đối với các nước đang phát triển và các nước nghèo có thể làm nản lòng các nhà đầu tư nước ngoài cũng như những hạn chế kỹ thuật khó khăn về FDI ở Việt Nam và Philippines. Những nước này cũng đang di dời ra, đặc biệt là Việt Nam.

Riêng Indonesia và Việt Nam đang đánh giá sự chuyển dịch dòng vốn thế giới khi các nhà sản xuất hàng giá trị thấp đang tìm kiếm những nước có lao động giá rẻ và trở nên tiêu dùng lớn.

Việt Nam có nhiều lợi thế

Trước khủng hoảng tài chính châu Á, dòng vốn vào ASEAN rất lớn, chiếm khoảng 8% tổng nguồn vốn lưu chuyển trên thế giới. Trong 5 năm sau khủng hoảng, dòng vốn này giảm khoảng 2% trên tổng vốn lưu chuyển trên thế giới. Nhưng trong hai năm vừa rồi, các nhà đầu tư đã quay lại ASEAN bởi hai lý do: tiềm năng tăng trưởng và lợi thế chi phí rẻ. Kết quả là dòng vốn vào ASEAN đã ngang ngửa với phần vốn vào Trung Quốc, 7,6% so với 8,1%. Với sự tăng trưởng nhân khẩu học tiếp tục diễn ra, phần vốn FDI vào ASEAN sẽ có khả năng tăng lên trong thập kỷ tới.

Hiện nay, phần lớn đầu tư từ Nhật Bản đã chuyển tới các nước ASEAN như Thái Lan, Indonesia và Việt Nam để đa dạng hóa rủi ro tại Trung Quốc. Điều này có ý nghĩa sâu sắc đối với các nước này nếu họ thực hiện chính sách đầu tư đúng đắn để lợi ích từ sự dịch chuyển.

Và không chỉ Nhật Bản, các công ty từ nhiều nước khác cũng góp phần vào trào lưu đầu tư chuyển nhượng xuất khẩu ở Trung Quốc. Trung Quốc là một điểm đến hàng đầu khi số hộ gia đình dân số cùng kích cỡ. Tuy nhiên môi trường kinh doanh phức tạp, chính sách FDI hạn chế, cơ sở hạ tầng nghèo nàn có thể làm nản lòng các nhà đầu tư nước ngoài. Điều này khiến các nước khác như Thái Lan, Malaysia, Indonesia, Philippines và Việt Nam, mặc dù không có dân số tăng trưởng, nhưng vẫn tiếp tục mang lại cơ hội cho các nhà đầu tư vì họ cũng có những lợi thế riêng.

Philippines và Việt Nam là hai nước có lực lượng lao động lớn và thu nhập trung bình thấp duy trì nhu cầu nội địa mạnh mẽ. Trong bảy năm, dân số Philippines sẽ tăng lên 110 triệu người từ con số 96 triệu năm 2012. Mặc dù Việt Nam có mật độ dân số thấp hơn (89 triệu), nhưng nguồn cung lao động mạnh mẽ và rộng rãi khu vực nông thôn (khoảng 70% dân số sống ở nông thôn) cho thấy Việt Nam có lợi thế về số lượng đầu tư nước ngoài lao động.

Theo HSBC, Việt Nam có một mô hình đầu tư trung tâm xuất khẩu tăng trưởng vượt trội ở Trung Quốc. Việt Nam đầu tư mạnh mẽ thu hút FDI trong lĩnh vực số lượng đầu tư thông qua chính sách và các ưu đãi một cách mạnh mẽ hơn Philippines nhiều. Trong khi tiếp tục tăng trưởng kích cỡ thị trường nội địa, Việt Nam cũng sẽ gia nhập câu lạc bộ 100 triệu vào giữa các năm 2020.

Với việc Chính phủ ưu tiên phát triển kinh tế vĩ mô hơn là tăng trưởng nhanh chóng, Việt Nam sẽ có nhiều tiềm năng hơn. Trong thập kỷ tới, khi chi phí số lượng đầu tư tăng lên ở Trung Quốc và Thái Lan, Việt Nam có thể được đánh giá cao hơn về đầu tư trực tiếp nước ngoài và di chuyển lên cao trong chuỗi giá trị.

Đường An. (VnMedia).